

Hoge commissaris te Djakarta (Lamping) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen), 11 nov. 1950

Voor Van Maarseveen persoonlijk, mede voor Stikker persoonlijk.

Natsir vroeg mij gisteravond bij hem te komen voor een onderhoud dat een uur duurde. Natsir vroeg mij of ik nog eens had nagedacht over ons gesprek SP 89 en of ik daarover nog met de generaal had gesproken. Uit de wijze waarop hij deze vragen stelde kon ik slechts afleiden dat hij mij opening wilde geven om te verklaren dat ik toch wel bezwaren had tegen zijn plan van overneming van de Ambonezen door Indonesische organisatie en dat ik daaraan zou koppelen hernieuwd officieel voorstel om afvloeiing van Ambonezen en vertrek KL uit te voeren in geest van de afspraak Alons-Simatupang. Ik bevond mij in een zeer pijnlijke situatie. Verklaarden dat wij accoord gingen met plan Natsir zou een mogelijkheid zijn geweest maar Natsir zou deze 180 graads koerswijziging niet hebben begrepen, ja wellicht hebben gewantrouwd. Bovendien kon ik uit Uw 379 niet concluderen dat wij werkelijk bescherming van de Ambonezen zouden overgeven aan de Indonesiërs. Verder had ik geen enkel argument kunnen aanvoeren waarom wij plotseling ten aanzien van S. overstap waren gegaan en tenslotte zou ik Alons volkomen in de steek hebben gelaten en, zo niet feitelijk, hebben gedesavouéerd, om van indruk op Indonesische legerleiding nog maar niet te spreken. Ik draaide er een beetje om heen en verklaarde dat ik zijn plan had overgebracht aan mijn Regering met weergave van alle argumenten die Natsir voor dit plan had aangevoerd, dat mijn Regering dit ongetwijfeld in ernstige overweging zou nemen maar dat ik op dit punt nog geen definitieve beslissing had gekregen. Natsir begreep kennelijk niets van mijn reactie en moet hebben gedacht dat ik mij elementaire beginselen van diplomatieke taal nog niet eigen had gemaakt. Hij probeerde het mij gemakkelijker te maken door te vragen of ik de laatste dagen niet met de generaals had gesproken en of ik had gehoord over de afspraak met Simatupang. Ik kon dit niet ontkennen en gaf de hoop te kennen dat de Ambonezen snel naar Ambon zouden kunnen vertrekken in welk geval het aanvankelijk gedachte afvoerschema wel zou kunnen gehandhaafd. Natsir antwoordde dat hij een commissie naar Ambon had gezonden en dat hij hoopte dat evacuatie zo snel mogelijk zou kunnen plaats vinden maar hij wees erop dat vermoedelijk nogal wat vernielingen hadden plaats gevonden. Over zijn eigen plan sprak hij geheel niet meer. Toen het gesprek bepaald pijnlijk begon te worden zei ik tegen Natsir dat ik eerlijk tegen hem wilde zijn en dat ik mij in een moeilijk parket bevond omdat ik juist een telegram had gekregen dat mij niet helemaal duidelijk was. Ik beloofde Natsir hem zo spoedig mogelijk standpunt van mijn regering te doen weten waarop Natsir voorstelde onze militairen over en weer maar hun gang te laten gaan, op welke opmerking ik niet reageerde. Natsir sprak mij toen over de vragen gesteld in het Indon. Parlement over het artikel van de Telegraaf waarbij de President van onbeschoftheid werd beschuldigd. Ik antwoordde dat ik zijn moeilijkheden bij beantwoording begreep, omdat hij toch moeilijk kon erkennen dat het Indon. staatshoofd begonnen was. Ik zeide mijn Regering te hebben voorgesteld op de rede van het staatshoofd niet officieel te reageren. Ik vroeg Natsir of hij zich kon voorstellen dat onze Vorstin zich ooit zo zou hebben uitgelaten en voor het aanhoren van dergelijke taal de chefs van missies, de Indonesische HC inclusief zou hebben uitgenodigd. Ik cacheerde niet de deplorabele indruk die de rede in Nederland en ook op mij en sommige mijner collega's hier ter stede had gemaakt en gaf hem in overweging te verwijzen naar de evenals in Indonesië ook in Nederland bestaande vrijheid van pers. Natsir vroeg of hij op de gestelde vragen kon antwoorden dat hij mij had gesproken over het artikel, wat ik hem afried daar hij dan moest rekening houden met een reactie mijnerzijds als de pers mij om inlichtingen kwam vragen.

Natsir hoopte dat parlementaire commissie in Nederland goed werk zou kunnen doen waarop ik weer op slechte debuut wees. Gaarne zal ik over door commissie gevoerde gesprekken zo mogelijk bericht ontvangen.

Over Nieuw-Guinea sprekende zei ik, dat ik niet wist of concreet resultaat zou bereikt maar dat ik een bepaalde mislukking zou betreuren wat Natsir geheel beaamde.